

Forsikringsvilkår Bolig

Gjeldende fra 01.07.2023

INNHold

FORSIKRINGSVILKÅR BOLIG	1
1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR.....	3
2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	3
3. HVA ER FORSIKRET	4
4. HVILKE SKADER SOM ERSTATTES	8
4.1 FELLESREGLER	8
4.2 BRANN	8
4.3 GASS, VANN OG ANNEN VÆSKE	8
4.4 BRUDD PÅ BYGNINGENS RØRLEDNING FOR GASS, VANN ELLER ANNEN VÆSKE	9
4.5 TYVERI AV SYKKEL/ BARNEVOGN	9
4.6 TYVERI OG SKADEVERK	9
4.7 RAN OG OVERFALL.....	9
4.8 MATVARER.....	9
4.9 SNØTYNGDE OG TAKRAS.....	9
4.10 VIND SVAKERE ENN STORM.....	10
4.11 BRUDDSKADE PÅ BYGNINGSGLASS OG SANITÆR- PORSELEN I BOLIG	10
4.12 NATURSKADE	10
4.13 ANNEN SKADE	11
5. HVA DU MÅ GJØRE FOR Å FOREBYGGE SKADER	12
5.1 SIKKERHETSFORSKRIFTER.....	12
6. ANSVARSBEGRENSNINGER.....	12
7. SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER	12
7.12 EGENANDELER	18
8. ERSTATNINGSANSVAR.....	20
9. RETTSHJELP.....	22
10. YRKESKADEFORSIKRING	24
11. SÆRVILKÅR	25

FORSIKRINGSAVTALEN BESTÅR AV

Forsikringsbeviset

Forsikringsvilkår og særvilkår

Generelle vilkår

Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 (FAL)

Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989

Det øvrige lovverk med forskrifter

Teksten i forsikringsbeviset og særvilkår gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Den som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringstaker).

Ektefelle, partner, samboer og andre medlemmer av den faste husstand med felles adresse i Folkeregisteret. Fosterbarn regnes som medlem av den faste husstand. Bokollektiv o.l. regnes ikke som en husstand.

Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom.

Forsikringen gjelder ikke til fordel for innehaver av tinglyste/registrerte rettigheter i det forsikrede innbo og løsøre. FAL § 7-1, tredje ledd er fraveket.

Ved eierskifte gjelder forsikringen inntil ny eier har avtalt forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskifte.

Forsikringsforetaket kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan forsikringsforetaket forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham/henne med bindende virkning for medforsikrede, med mindre forsikringsforetaket har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

Løsøre som eies av andre, og som sikrede ved lov eller skriftlig avtale har overtatt risikoen for, eller har plikt til å forsikre.

2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

Forsikringen gjelder i Norden.

- For ting, penger og verdipapirer som midlertidig er borte fra forsikringsstedet.
- Innbo under flytting og på nytt bosted. Flytting skal meldes til forsikringsforetaket jf. pkt. 6.
- For ting som skal selges.

3. HVA ER FORSIKRET

Det framgår av forsikringsbeviset hva som er forsikret, og hvilke særvilkår som gjelder.

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
<p>3.1 BYGNINGER M.M</p>	<p>Bygning angitt i forsikringsbeviset med fastmontert utstyr og som ikke er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet. Solcelleanlegg på tak/bygningsvegger.</p> <p>Utvendig ledninger (inkludert dreneringsledning) med tilknyttet utstyr, frem til offentlig ledning, spredeledning, brønn eller borehull.</p> <p>Tank for biofyrringsolje, gasstank, septiktank og drenskum.</p> <p>Kunstnerisk utsmykning på bygningen inntil kr 200.000, begrenset til gjenanskaffelseskostnad for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende utsmykning.</p>	<p>Infiltrasjonsledning og spredeledning/grøft</p> <p>Brønn eller borehull</p> <p>Utvendig tank og fyrkjel for mineralolje</p>
<p>3.1.1 Ut over forsikringssummen omfattes også</p>	<p>Hageanlegg oppad begrenset til 5 dekar beliggende rundt forsikret bygning herunder den ikke-opparbeidede delen av tomta, gjerde, flaggstang og parabolantenne utvendig svømmebasseng og annen badekilde (boblebad, badestamp mv.) med tilknyttede ledninger. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsveg som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.</p> <p>Frittliggende bygg på forsikringsstedet inntil 10 kvadratmeter.</p> <p>Egen fast trebrygge knyttet til forsikret bygning inntil kr 100 000 inklusive installasjoner på bryggen, riving/rydding og avfallshåndtering.</p> <p>Merutgiftene som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, se pkt. 7.5. Erstatningen er begrenset til kr 1 000 000, men likevel ikke høyere enn avtalt førsterisikosum på forsikret bygning.</p> <p>Riving, rydding, bortkjøring og avfallshåndtering etter erstatningsmessig skade. Ved førsterisikoforsikret bygning er den samlede erstatningen begrenset til bygningens forsikringssum, maksimalt kr 1 000 000.</p> <p>Tap av husleieinntekt og tap ved at egen bebodd bolig ikke kan brukes etter erstatningsmessig skade, se pkt. 7.10. For ikke utleide boligarealer erstattes ikke husleietap.</p> <p>Påløpte ekstrautgifter pga. prisstigning i den tid det normalt tar å reparere/gjenskaffe bygningen. Se pkt. 7.10.</p>	<p>Andel i fellesbrygge, flytebrygge /kaianlegg, molo/bølgebryter o.l., også når dette fungerer som fundament for brygge.</p> <p>Unntatt er utgifter til påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet. Utgifter til antikvariske merutgifter, med mindre dette fremgår av forsikringsbeviset.</p> <p>Utgifter til utgraving/ utsprenning av kjeller.</p> <p>Merutgifter vedrørende bygning som er midlertidig, eller som står foran riving, ombygging eller rehabilitering.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
	<p>Nødvendige merutgifter, som ikke kan kreves dekket fra annet hold, til ombygging av bolig med inntil kr 250 000, dersom et medlem av den faste husstand:</p> <p>-Blir rullestolbruker som følge av en ulykkesskade. Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig og uforutsett ytre fysisk hendelse (ulykkestilfelle) som inntreffer i forsikringstiden.</p> <p>-Blir født med et fysisk handikap som gjør at vedkommende har behov for rullestol</p>	<p>Det er en forutsetning at skaden/handikaket medfører varig invaliditet og utgiftene må være påløpt innen 10 år regnet fra ulykken skjedde eller fra fødselstidspunktet.</p> <p>Ulykkesskaden eller fødselen må ha inntruffet i forsikringstiden.</p>
3.2 ERSTATNINGSANSVAR	Erstatningsansvar som eier av den forsikrede faste eiendom, se pkt. 8.	
3.3 RETTSHJELP	Retts hjelp som personlig eier av den forsikrede faste eiendom, se pkt. 9.	

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
<p>3.4 INNBO OG LØSØRE M.M.</p>	<p>Forsikringen omfatter innbo og løsøre i hjemmet med inntil det beløp som er angitt i forsikringsbeviset herunder</p> <p>Hobbyveksthus (for brann- og naturskade)</p> <p>Penger og verdipapirer inntil kr 50 000.</p> <p>Deler og tilbehør til privat motorkjøretøy inntil kr 30 000.</p> <p>Båt- og varetilhenger til person-/varebil på forsikringsstedet. Inntil kr 30 000.</p> <p>Fritidsbåt med deler erstattes samlet med inntil kr 60 000 på forsikringsstedet.</p> <p>Hobbydroner, modellfly, deler og tilbehør til luftfartøy med til sammen inntil kr 30 000 på forsikringsstedet.</p> <p>Yrkesløsøre og varer som befinner seg innenfor forsikringsstedets bygninger begrenset til kr 30 000.</p>	<p>Motorkjøretøy, som er registreringspliktige, eller konstruert for hastighet over 25 km/t. For små elektriske kjøretøy kan ikke kjøretøyet være konstruert for hastighet over 20 km/t.</p> <p>Ansvarsforsikringen gjelder ikke for små elektriske kjøretøy.</p> <p>Campingvogn med eller uten tilbygg.</p> <p>Fritidsbåt med deler og tilbehør utenfor forsikringsstedet.</p> <p>Båt- og varetilhenger til person-/varebil utenfor forsikringsstedet.</p> <p>Luftfartøy.</p>
<p>3.5 Innbo Ut over forsikringssummen omfattes også</p>	<p>Utgifter til bekjempelse av skadeinsekter, mus og rotter inntil kr 150.000 pr. skade.</p> <p>Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Forsikringsforetaket avgjør hvilken metode som skal benyttes for å oppnå en reduksjon eller utryddelse.</p> <p>Forsikringsforetaket avgjør om avdekning eller tilkomstarbeider er nødvendig for bekjempelsen</p> <p>Skade meldes til og bekjempelsestiltak rekvireres av Norsk Hussopp forsikring som er forsikringsgiver. Kontakt hussoppen.no, skade@hussoppen.no, eller 22 28 31 50.</p> <p>Nødvendige merutgifter inntil kr 100 000 til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade. Innsparte utgifter skal trekkes ifra. Forsikringen gjelder også på nytt sted ved forsinket overtakelse når sikrede har inngått kjøps- eller leieavtale på ny bolig/leilighet. Opphold skal avtales med forsikringsforetaket på forhånd.</p> <p>Inntil kr 150 000 til nødvendig rekonstruksjon innen 24 måneder av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, fotografier, film, videogrammer samt rekonstruksjon av data og dataprogrammer som er ferdig utviklet og testet.</p>	<p>Bekjempelse av aktivitet som startet før avtalen begynte å løpe og heller ikke bekjempelse av aktivitet etter at forsikringen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden.</p> <p>Skade/skjemmende utseende på innbo/løsøre.</p> <p>Kostnader til kontroll, vedlikehold og forbedringer samt behandling av forebyggende karakter.</p> <p>Følgeskader eller indirekte tap som fraflytting, tapte leieinntekter, skade på person eller løsøre, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.</p> <p>Kostnader med bekjempelse uten på forhånd ha innhentet samtykke fra Norsk Hussopp Forsikring.</p> <p>Fjerning av døde skadeinsekter og preparater etter bekjempelse.</p> <p>Utgifter til reise og opphold i forbindelse med rekonstruksjonen.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
	<p>Utgifter til rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester etter erstatningsmessigskade på forsikrede ting.</p> <p>Flyttings- og lagringsutgifter ved nødvendigflytting etter erstatningsmessig skade i den tid det normalt tar å reparere/gjenoppføre bygningen.</p> <p>Påløpte merutgifter pga. prisstigning i den tid det normalt tar å reparere/gjenskaffe tingen.</p>	
3.6 ERSTATNINGSANSVAR FOR PRIVATPERSON	Erstatningsansvar som privatperson, se pkt. 8.	
3.7 RETTSHJELP	Retts hjelp som privatperson, se pkt. 9.	
3.8 YRKESKADE FORSIKRING	Yrkesskadeforsikring, se pkt. 10.	

4. HVILKE SKADER SOM ERSTATTES

4.1 FELLESREGLER

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i pkt. 3.

Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

Forsikringen omfatter ikke skader som kan kreves erstattet i forbindelse med at det gjøres gjeldende mangelskrav mot sikrede fra ny eier.

Aldersfradrag og egenandeler, se pkt. 7.7 og 7.12.

Sikkerhetsforskrifter, se pkt. 5.1.

Forsikringen omfatter plutselig og uforutsett skade ved:

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
4.2 BRANN	<p>Brann, dvs. ild som er kommet løs.</p> <p>Skade ved direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.</p> <p>Elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes for eksempel kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.</p> <p>Eksplisjon/implosjon.</p> <p>Sprengningsskade</p> <p>Plutselig nedsoting.</p> <p>Skade ved at luftfartøy, deler av eller fra luftfartøy, rammer forsikrede ting.</p>	<p>Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.</p> <p>Skade på ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme.</p>
4.3 GASS, VANN OG ANNEN VÆSKE	<p>Lekkasje eller tilbakeslag av gass, vann eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr, akvarium og vannseng.</p> <p>Vannskade på tilstøtende rom som følge av utett våtrom.</p> <p>Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunn eller gjennom avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv.</p> <p>Utstrømming av slökkemiddel, fra brannslukningsanlegg og/eller brannslukningsapparat.</p>	<p>Skade som skyldes mangelfull/sviktende drenering eller at vann eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt i pkt. 4.3.</p> <p>Skade ved vanninntrenging gjennom utette tak, vegger, grunnmur eller bunnsåle.</p> <p>Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningssskade.</p> <p>Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp.</p> <p>Skade på gulv og vegger i vaske-, dusj- eller baderom (våtrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes også bygningskomponenter som utgjør våtrommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.</p> <p>Skade ved vanlig bruk, dusjing eller søl. Skade som følge av kondens/kondensvann uansett årsak.</p> <p>Skade ved sopp, råte og bakterier, uansett årsak.</p> <p>Skade i/på drensledning uansett årsak.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
4.4 BRUDD PÅ BYGNINGENS RØRLEDNING FOR GASS, VANN ELLER ANNEN VÆSKE	<p>Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr, se pkt. 3.1.</p> <p>Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr, se pkt. 3.1.</p> <p>Dokumenterte utgifter til tining av utvendig ledning erstattes med inntil kr 50 000.</p>	<p>Skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp, drenerør, pumpe eller ledning tilhørende vannbasseng.</p> <p>Utgifter til utbedring av hageanlegg og vannbasseng etter graving utover det som er angitt i pkt. 3.1.1.</p> <p>Skade som skyldes gradvis eller vesentlig forringelse av rust, korrosjon, annen tæring, slitasje eller gjengroing.</p> <p>Skade i/på drenerledning uansett årsak.</p>
4.5 TYVERI AV SYKKEL BARNEVOGN	<p>Tyveri av sykkel/sykkeltilhenger og små elektriske kjøretøy utenfor forsikringsstedet inntil kr 10 000 pr. enhet. Tyveri av barnevogn.</p>	
4.6 TYVERI Jf. Strl. § 321 OG SKADEVERK Jf. Strl. § 351 første ledd (voldt forsettlig)	<p>Tyveri fra</p> <ul style="list-style-type: none"> - bygning eller rom i bygning - bod med adgang fra felles kjeller/loftetasje/garasje/annet fellesareal inntil kr 100 000. <p>Begrensningen gjelder likevel ikke ved midlertidig lagring etter erstatningsmessig skade eller som ledd i flytting.</p> <ul style="list-style-type: none"> - privat uteareal inntil kr 30 000 <p>Skadeverk i forbindelse med innbrudd/tyveri fra rom i bygning og skadeverk på/i bygning/innbo.</p>	<p>Tyveri fra</p> <ul style="list-style-type: none"> - bygning eller rom i bygning hvor det er alminnelig adgang, for eksempel forretning, ventehall, kontor, skole, offentlig lokale o.l. - fellesrom, fellesareal og fellesgarasje - andre rom på bygge- og anleggsplass enn rom for beboelse <p>Skadeverk forårsaket av husstandsmedlem.</p> <p>Mindre hakk og merker, eller normal slitasje som flekker, riper, avskallinger o.l.</p> <p>Skade som andre enn sikrede er pliktig til å erstatte i henhold til kontrakt/avtale.</p>
4.7 RAN OG OVERFALL	<p>Ran (jfr. straffeloven § 327) og overfall.</p> <p>Napping av veske som sikrede bærer. Inntil kr 30 000.</p>	
4.8 MATVARER	<p>Skade på matvarer som følge av utilsiktet temperaturstigning i fryser, kjøleskap og kjølehjørne.</p> <p>Luktskade på samme, som følge av erstatningsmessig skade på matvarer.</p>	
4.9 SNØTYNGDE OG TAKRAS	<p>Skade ved snøtyngde og snøpress på bygning.</p> <p>Skade ved ras på eller fra tak.</p>	<p>Skade på antenner, skilt, veksthus og hage/grønt- anlegg.</p> <p>Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjonen, setninger samt uriktig montasje.</p> <p>Skade på utstyr montert for næringsvirksomhet.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
4.10 VIND SVAKERE ENN STORM	Skade ved vind som er svakere enn storm.	<p>Skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.</p> <p>Skade ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en erstatningsmessig bygningssskade.</p> <p>Skade på båt, hageanlegg, veksthus, antenner, skilt, markiser o.l.</p> <p>Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjonen, samt uriktig montasje.</p> <p>Skade som rammer bygningsdel som ikke er montert på sin faste plass.</p> <p>Skade på utstyr montert for næringsvirksomhet.</p>
4.11 BRUDD-SKADE PÅ BYGNINGS GLASS OG SANITÆR PORSELEN I BOLIG	<p>Bruddskade på glass i vinduer og dører, og annet bygningsglass, montert på sin faste plass.</p> <p>SanitærporseLEN og emaljerte servanter i bolig</p>	<p>Skade som alene består i riper og avskallinger, uansett årsak.</p> <p>Punktering av glass.</p> <p>Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett, uansett årsak.</p> <p>Skade på utstyr montert for næringsvirksomhet.</p>
4.12 NATUR-SKADE	Naturskade som direkte skyldes naturulykke i form av skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jfr. Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.	<p>Varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip, småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.</p> <p>Ting som det ikke er naturlig å brannforsikre.</p> <p>Flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger, moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende.</p> <p>Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende.</p> <p>Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.</p> <p>Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
4.13 ANNEN SKADE	<p>Annen skade på bygning og som ikke er nevnt i pkt. 4.2 - 4.11.</p> <p>Skade på innbo/løsøre forårsaket av en erstatningsmessig bygningskade.</p> <p>Bruddskade på platetopp til komfyrer for innbygging.</p> <p>Fysisk skade på bygning/bygningsdel, samt lukt, forårsaket av rotter eller mus.</p>	<p>Skade som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.</p> <p>Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.</p> <p>Dersom det ikke påvises redusert isolasjonsevne, dekkes ikke skader forårsaket av mus/rotter på bygningsisolasjon. Forsikringen dekker heller ikke fjerning av ekskrementer eller rester etter dyr dersom det ikke foreligger erstatningsmessig skade.</p> <p>Skade som følge av mus/rotter som kan kreves erstattet i særvilkår P20.</p> <p>Skade som skyldes mangelfull eller sviktende drenering.</p> <p>Skade på gulv og vegger i vaske-, dusj- eller baderom (våtrom) som skyldes at våtrommet ikke er vannrett, samt følgeskader av dette uansett årsak. Med våtrom menes også bygnings- komponenter som utgjør våtrommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.</p> <p>Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en erstatningsmessig bygningskade.</p> <p>Skade i/på drensledning uansett årsak.</p> <p>Skade som skyldes kjæledyr, insekter, heksesot, sopp, råte, bakterier og søl, uansett årsak.</p> <p>Skade som følge av kondens/kondensvann uansett årsak.</p> <p>Skade på glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til næringsvirksomhet.</p> <p>Skade som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte, i henhold til garanti eller annen avtale.</p> <p>Skade på veksthus.</p>

5. HVA DU MÅ GJØRE FOR Å FOREBYGGE SKADER.

Retten til erstatning kan bortfalle helt eller delvis hvis ikke sikkerhetsforskrifter overholdes jfr. FAL § 4-8. Det samme gjelder også for ektefelle/samboer jf. FAL § 4-11.

5.1 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Bygningen skal oppfylle kravene i brann- og byggeforskriftene.

Bygning/leilighet samt utvendig badekilde skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å hindre frostskaider.

Dører/vinduer skal være lukket og låst (-Ikke luftestilling) for å hindre tyveri og skadeverk.

Nøkler, kode, brikke og lignende skal oppbevares så uvedkommende ikke får tak i dem.

Sykkel, sykkeltilhenger og små elektriske kjøretøy som ikke kan oppbevares i låst bygning skal være forsvarlig låst. Påmontert utstyr som lett kan demonteres skal ikke etterlates på objektet.

Snø og is skal fjernes fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse for å unngå skade. Rør- og elektroarbeid skal utføres av sertifisert/godkjent håndverkerforetak med eget organisasjonsnummer.

Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder mv. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.

6. ANSVARSBEGRENSNINGER

Sikrede plikter straks å underrette forsikringsforetaket hvis det skjer endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset. Hvis det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan forsikringsforetakets ansvar bli satt forholdsmessig ned jf. FAL § 4-7.

6.1 FRAFLYTTET BYGNING

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. 4.2 og 4.12. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden.

6.2 UTLEIE AV BOLIG

Utleie av hele boligen betinger høyere premie, og må derfor meldes forsikringsforetaket. Hvis slik melding ikke er gitt, forhøyes egenandelen, jf. pkt.7.12.7.

6.3 SIKRINGSTILTAK

Sikringstiltak/El-kontroll nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like.

Er det gitt rabatt for el-kontroll skal denne utføres av en sertifisert kontrollør i henhold til NEK-405-2 for bolighus, (Norsk Elektroteknisk Komite). Kontrollen skal foretas hvert 5. år.

6.4 FORSETT

Forsikringsforetaket dekker ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt forsettlig, jf. FAL § 4-9.

6.5 GROV UAKTSOMHET

Forsikringsforetaket dekker ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt ved grov uaktsomhet. Det kan, under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig, avgjøres at forsikringsforetaket skal erstatte en del av skaden, jf. FAL § 4-9.

7. SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

7.1 FELLESREGLER

7.1.1 Skademelding mv.

Når skade er inntruffet, skal sikrede omgående gi forsikringsforetaket melding om skaden. Samtidig

skal sikre de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som forsikringsforetaket trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen. Hvis skadens omfang eller reparasjonskostnad øker som følge av at skaden ikke meldes forsikringsforetaket omgående, erstatter forsikringsforetaket ikke merkostnadene.

Det gjelder spesielle regler om foreldelse, se Generelle vilkår pkt. 5.

Følgende skader skal meldes til politiet:

Brannskader, tyveri- og skadeverk, overfall, ran og veskenapping.
Forsikringsforetaket kan kreve at andre skader skal meldes til politiet.

Skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller bedriftens organisasjonsnummer.

Forsikringsforetaket har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

7.1.2 Alternative oppgjørsmåter

Forsikringsforetaket kan avgjøre om skaden skal erstattes

ved kontantoppgjør

reparasjon gjenoppføring/gjenanskaffelse,

eller

at forsikringsforetaket skaffer tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør erstattes arbeidspenger med de timepriser forsikringsforetaket kan få hos sine avtalepartnere. Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes disse med 75% av timetakst eks. mva. i henhold til forsikringsforetakets kalkyle.

Vasking, rydding, skadebegrensning og annet ikke håndverkspreget arbeid som forsikringstaker gjør selv erstattes med kr 250 per time. Timeantallet beregnes ut fra antallet timer et firma normalt ville brukt på jobben.

Ved kontant oppgjør kan erstatningen ikke overstige det forsikringsforetaket hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.

Forsikringsforetaket betaler merverdiavgift etter fremlagte kvitteringer der dette er berettiget.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse har forsikringsforetaket rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.1.3 Eiendomsretten til skadede ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen. Forsikringsforetaket har rett til å overta skadede ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, hvis han/hun ønsker å beholde tingen gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at forsikringsforetaket har underrettet om at tingen har kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt. I motsatt fall tilfaller tingen forsikringsforetaket.

7.1.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller forsikringsforetaket krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt. 2 legges til grunn.

7.1.5 Forsikringsforetakets overtakelse av panterett

Er forsikringsforetaket ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreer forsikringsforetaket i panthavers rett i den utstrekning forsikringsforetaket betaler erstatning til panthaver.

7.2 GJENOPPFØRINGSPRIS OG SKADEFESTSETTELSE BYGNING

7.2.1 Gjenoppføringspris

Gjenoppføringsprisen settes til hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - bygning. Byggekostnadene beregnes etter prisene på skadedagen.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, samt

antikvariske merkostnader er ikke omfattet, med mindre dette fremgår av forsikringsbeviset.

Det skal gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien som nevnt i pkt. 7.3.1.1 – 7.3.1.5. Ved fastsettelse av omsetningsverdi skal det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold. Omsetningsverdi etter skade fastsettes ut fra en reparert/gjenoppført bygning tilsvarende den skadede bygningen.

En bygnings omsetningsverdi settes til forskjellen i eiendommens omsetningsverdi med og uten bygning.

For bygninger som ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

7.2.2 Skaden

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Skaden kan ikke fastsettes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden fratrukket verdien av bygningen etter skaden. Skade og gjenverdi fastsettes på samme måte som gjenoppføringsprisen.

7.2.3 Fullverdiforsikret bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for sin gjenoppføringspris.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens verdi, meldes til forsikringsforetaket. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom bygningens gjenoppføringspris slik den ville ha vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

7.2.4 Førsterisikoforsikret bygning

For poster med oppgitt sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden inntil de oppgitte summer, men ikke høyere enn forsikringssummen.

7.3 ERSTATNINGSBEREGNING – BYGNING

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov etter fradrag av egenandel.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden der dette er berettiget.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer og livsarving, se pkt. 7.11.

7.3.1 Bygning som repareres/gjenoppføres innen 5 år av eier, eiers ektefelle/samboer eller livsarving.

7.3.1.1 Fullverdiforsikret bygning til samme formål på forsikringsstedet (samme gnr. og bnr.).

Det gjøres ikke fradrag i gjenoppføringsprisen for verdiøkning som utbedring/gjenoppføring medfører.

Det er en betingelse at det, etter at forsikringen ble tegnet eller fornyet, ikke er foretatt endringer av bygningen som innvirker på verdien uten at forsikringsforetaket er varslet om dette.

Bygningsdel/- komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi med fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

7.3.1.2 Fullverdiforsikret bygning til samme formål utenfor forsikringsstedet, men innen landets grenser

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning som skyldes at omsetningsverdien av den reparerte/gjenoppførte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

Pkt. 7.3.1.1 gjelder likevel dersom gjenoppføring av sikredes fast bebodde bolig på forsikringsstedet ikke tillates gjenoppført av offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift. Ved et slikt tilfelle kan gjenoppføring foretas på annet forsikringssted innenfor samme kommune, når vilkårenes pkt. 7.3.1.1 ellers er oppfylt.

7.3.1.3 Førsterisikoforsikret bygning

Det gjøres fradrag etter reglene i pkt. 7.3.1.2.

- 7.3.1.4 Bygning oppført til annet formål innen landets grenser.
Det gjøres fradrag for enhver økning i omsetningsverdien.
- 7.3.1.5 Bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i pkt. 7.3.1.
Gjenoppføringsprisen fastsettes etter regelen i pkt. 7.3.1.4, men ikke høyere enn til forskjellen i den skadede bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.
- 7.3.2 Bygning som står foran riving, og midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres.
Gjenoppføringsprisen settes til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.
Vi regner en bygning eller bygningsdel som planlagt revet, hvis atferden din, bygningens eller bygningsdelens tilstand eller bruk, eller andre forhold, gjør det sannsynlig at denne ville blitt revet uansett. Hvis du har søkt om rivningstillatelse, inngått kontrakt om rivning av bygningen, søkt om byggetillatelse for ny bygning eller ny bygning er prosjektert, vil vi alltid regne dette som at bygningen var planlagt revet.
- 7.3.3 Er et brannforsikret bolighus skadet etter naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, begrenset til 5 dekar. Den skadede bygningen og eventuelle forsikrede uthus, erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under bygningen blitt ustabil som følge av naturulykke, gjelder tilsvarende bestemmelse som nevnt over, selv om bygningen ikke er skadet.

Forsikringsforetaket kan i stedet velge å erstatte kostnader til sikring av eiendommen, begrenset oppad til eiendommens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff.

7.4 ERSTATNINGSBEREGNING - TOMT

- 7.4.1 Erstatningsgrunnlaget for tomt (hage, hageanlegg, gårdsplass, vei og den ikke-opparbeidede delen av tomta) settes til kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen. Dersom skaden ikke repareres, erstattes det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden.
- 7.4.2 For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.
- 7.4.3 Kostnader til sikring/forebygging erstattes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

7.5 PÅBUD FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

- 7.5.1 Hvor forsikringen gjelder
Ved gjenoppføring på samme byggetomt.
Ved gjenoppføring på annet sted hvis gjenoppføring på samme byggetomt er hindret ved lovhjemlet inngrep.
- 7.5.2 Utgifter forsikringsforetaket erstatter
Til utbedring/gjenoppføring av bygning,
Til grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning,
Som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført, etter erstatningsmessig skade på bygningen.
Utgiftene må være påført som følge av påbud om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift.
Forsikringsforetaket kan kreve at påbudet påklages, eller det kan selv påklage det.
- 7.5.3 Beregning av merutgifter
Merutgifter ved utbedring/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, men utført i samsvar med påbud.

Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.
Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, beregnes etter forholdet mellom gulvareal i skadet og gulvareal i gjenoppført bygning hvis den bygning som gjenoppføres er større enn den skadede bygning.

7.5.4 Begrenset gjenoppføringstid

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skaden. Fristen kan forlenges hvis inngrep fra offentlig myndighet sinker eller hindrer byggearbeidet.

7.6 **ANDRE BESTEMMELSER OM NATURSKADE**

Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal forsikringsforetaket erstatte tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til fem dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus skal dessuten erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet. Forsikringsforetaket har ikke klagerett over avslag på søknad om tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging.

I stedet for å erstatte tomt og bygninger etter tredje ledd kan forsikringsforetaket velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot ny naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsforetaket skal dekke utgiftene til sikringstiltakene og sørge for ettersyn og vedlikehold. Jf. naturskadeforsikringslovens §1.

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.

Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Forsikringsforetakenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jf. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade,
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer,
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter lov om Naturskadeforsikring § 1 sjetten ledd er til stede,

kan sikrede eller forsikringsforetaket forelegge spørsmålet for Klagenemnda for naturskadesaker. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

7.7 ALDERSFRADRAK

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

Utstyr/tilbehør	Antall år uten aldersfradrag	Aldersfradrag i % per år, maks 80%
Utvendige ledninger og bunnledninger av annet materiale enn plast. Med bunnledninger menes de ledninger som ligger i grunnen under huset.	20 år	5 %
Tanker og kummer uansett materiale	20 år	5 %
Varmtvannsbeholder, fyrkjele og pumper	10 år	5 %
Boblebad o.l.	5 år	10 %
Varmepumpe luft - luft, luft - vann	5 år	10 %
Varmepumpe jord - luft - vann	5 år	5 %
Integrerte hvitevarer og husholdningsapparater/maskiner	7 år	10 %
Varmekabler og innretning for oppvarming/kjøling/ventilasjon i/på bygning	10 år	5 %
Varmekabler og innretning for oppvarming utenfor bygning	7 år	10 %

Frdrag gjøres ved skade som følge av lynnedslag, spenningsfeil, elektrisk fenomenskade og brudd på ledninger/utstyr. Ved ulik alder på skadede deler, legges den eldste delens alder til grunn. Frdrag gjøres på grunnlag av totale reparasjonskostnader av den skadede gjenstand og nødvendige kostnader for å få utført reparasjon av denne.

7.8 FORSIKRINGSVERDI OG SKADEFESTSETTELSE INNBO OG LØSØRE

7.8.1 Forsikringsverdien

Forsikringsverdien beregnes etter prisene på skadedagen på grunnlag av utgiftene til reparasjon til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden, eller gjenanskaffelse av tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - ting (gjenanskaffelsesprisen), og er begrenset til det rimeligste av de to alternativ.

Forsikringsverdien kan ikke settes høyere enn verdien beregnet etter regelen i pkt. 7.9.1 - 7.9.5, med frdrag av verdien etter skaden.

7.8.2 Skaden

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Skaden kan ikke fastsettes høyere enn forsikringsverdien før skaden fratrukket gjenverdien etter skaden.

7.9 ERSTATNINGSBEREGNING - INNBO OG LØSØRE

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov etter frdrag av egenandel.

For poster med oppgitt sum i vilkårene, og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden inntil de oppgitte summer, men ikke høyere enn forsikringsverdien.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer, se pkt. 7.11.

- 7.9.1 Ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger o.l. settes forsikringsverdien til omsetningsverdien uten fradrag.
- 7.9.2 Perler, edelstener, smykker og andre gjenstander av edelt metall settes forsikringsverdien til gjenanskaffelsesprisen uten fradrag.
- 7.9.3 Annet innbo og løsøre settes forsikringsverdien til gjenanskaffelsesprisen med fradrag som vurderes på grunnlag av tingens alder, slitasje, sannsynlig brukstid og anvendelighet (verdiforringelse).
- 7.9.4 Gjenstander anskaffet brukt ved arv, gave eller kjøpt brukt, erstattes med gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det alt vesentlig tilsvarende, brukt gjenstand.
- 7.9.5 Datamaskiner, nettbrett og mobiltelefon er ved skade/tap av datamaskin/-utstyr og mobiltelefon/- utstyr erstatningen begrenset til markedspris for tilsvarende brukt utstyr på skadedagen.
- 7.9.6 **Hvitevarer, sykkel, husholdningsapparater**

Utstyr/tilbehør	Antall år uten aldersfradrag	Aldersfradrag i % per år, maks 80%
Hvite og brunevarer	7 år	10 %
Sykel/-tilhenger	2 år	10 %
Husholdningsapparater/maskiner	5 år	10 %

Ved skade på del av ting, legges den skadede delens alder til grunn.

7.10 HUSLEIETAP, TAP AV EGEN BEBODD BOLIG OG PRISSTIGNING

Husleietap, tap ved at egen bebodd bolig ikke kan brukes og prisstigning, regnes fra skadedato til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.

Husleietapet beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For egne rom beregnes tapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom.

Prisstigning på bygning beregnes i forhold til prisenivået på skadedato og den gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks i gjenoppføringsperioden.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen.

7.11 FORSIKRINGSFORETAKETS ANSVAR OVERFOR PANTHAVER, KONKURSBO, DØDSBO OG ANDRE NYE EIERE (UNNTATT EIERS EKTEFELLE/SAMBOER ELLER LIVSARVING) ETTER AT SKADEN INNTRAFF

Overfor panthaver og konkursbo er forsikringsforetakets ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- Forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter skaden, og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthaver betyr "tingen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor dødsbo og andre nye eiere (unntatt eiers ektefelle/samboer eller livsarving) etter at skaden inntraff, begrenses forsikringsforetakets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted, se pkt. 7.3.1.5.

For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.

7.12 EGENANDELER

I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandel etter reglene nedenfor.

Når det gjøres aldersfradrag iht. pkt. 7.7 og 7.9 og dette fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel.

Har sikrede flere forsikrede ting i forsikringsforetaket som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

Hvis skaden erstattes ved at forsikringsforetaket framskaffer tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende- ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til forsikringsforetaket.

7.12.1 Generell egenandel

Hvis ikke annet framgår av pkt. 7.12.2 - 7.12.9 nedenfor, forsikringsbeviset eller særvilkår, er egenandelen kr 4 000.

7.12.2 Naturskade (pkt. 4.12)

Ved naturskade etter Lov om naturskadeforsikring, gjelder den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet - for tiden kr 8 000.

7.12.3 Vannskader

Har bygningen i løpet av de siste 36 måneder vært rammet av tilsvarende skade som nevnt i pkt. 4.3 økes egenandelen med kr 15 000.

7.12.4 Bekjempelse av skadeinsekter, mus og rotter

Ved bekjempelse av skadeinsekter, mus og rotter er egenandelen kr 2 000.

7.12.5 Tyveri av sykkel og barnevogn (pkt. 4.5.)

Egenandelen er kr 3 000.

Hvis sykkelen er registrert i et FG godkjent sykkelregister, halveres egenandelen.

7.12.6 Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen i bolig og på platetopp (pkt. 4.11)

Egenandelen er kr 1 500.

7.12.7 Utleie av bolig

Leies hele boligen ut og forsikringsbeviset ikke inneholder opplysninger om dette, økes egenandelen med kr 50 000

7.12.8 Rettshjelp (pkt. 9)

Egenandelen er kr 4 000, med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

7.12.9 Reduksjon i egenandel

Egenandelen reduseres med kr 4 000:

Ved brannskade, dvs. ild som har kommet løs, hvis FG-godkjent* brannalarm var i drift på skadetidspunktet.

Ved brannskade dvs. ild som har kommet løs, som skyldes feil i det elektriske anlegget eller tilknyttet utstyr når godkjent el-kontroll er utført iht. sikkerhetsforskriftenes pkt. 5.1 og sikringstiltak pkt. 6.3.

Ved innbruddsskade, hvis FG-godkjent* innbruddsalarm var i drift på skadetidspunktet.

Ved vannskade, hvis FG-godkjent* lekkasjestopper var i drift på skadetidspunktet.

Ved skade som alene rammer overspenningsvern/ brannalarm/ innbruddsalarm/ vannalarm/ lekkasjestopper.

*FG = FG Skadeteknikk (www.fgsikring.no)

8. ERSTATNINGSANSVAR

8.1 Med skade forstås skade på person eller ting.

Personskade, herunder død eller sykdom påført en annen person.

Tingskade, dvs. tap av eller fysisk skade påført annens løsøre - herunder dyr, eller fast eiendom.

Økonomisk tap som er en følge av skaden, regnes som en del av denne.

8.2 Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

8.3 Forsikringssum og egenandel

Forsikringsforetakets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 5 000 000 ved hvert skadetilfelle. Egenandelen er kr 4 000 i ethvert erstatningsoppgjør.

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
8.4 HVILKE SKADER SOM ERSTATTES	<p>Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade i Norden som konstateres i forsikringstiden i egenskap av:</p> <p>Eier av den forsikrede eiendom.</p> <p>Privatperson når forsikringen omfatter innbo og løsøre i hjemmet.</p> <p>Byggherreansvar når eier står som byggherre ved om- og påbygging av den forsikrede eiendom. Byggherreansvaret omfatter også skade oppstått ved sprengings-, gravings- og pelingsarbeid, ras og jordforskyvning.</p> <p>Eier, fører eller bruker av selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 10 km/t, samt rullestol med hastighet opp til 15 km/t.</p> <p>Hangglider og paraglider uten motor.</p> <p>Leketøysdrone under 250 gram uten kamera/sensor.</p>	<p>Skade som sikrede har voldt ved forsettlig handling eller unnlatelse, og følger av slik skade.</p> <p>Forurensning, hvis årsaken til forurensningen ikke er plutselig og uforutsett.</p> <p>Ansvar for overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uavhengig av hvilken måte smitten finner sted.</p> <p>Skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.</p> <p>Ansvar som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.</p> <p>Skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv, eller noen på dennes vegne, tar hånd om til leie, lån, bruk eller oppbevaring.</p> <p>Oppreisning etter skadeserstatningsloven, jf. § 3-5 og 3-6, bøter o.l.</p> <p>Overfor medlemmer av den sikredes familie. Til familie regnes sikredes ektefelle, foreldre, søsken, barn, og deres ektefeller. Som ektefelle regnes også person i fast samlivsform.</p> <p>Ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.</p> <p>Som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy eller arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, luftfartøy (herunder drone), registrert trav- eller galopphest, seilbåt eller motordrevet fartøy.</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
		<p>Skade på ting oppstått ved gravings-, sprengnings-, pelings-, eller rivingsarbeid, ras eller jordforskyvning. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.</p> <p>Utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet.</p> <p>Ansvar som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.</p>

8.5 SIKREDES PLIKTER VED SKADETILFELLE

- 8.5.1 Skade som kan forventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til forsikringsforetaket uten ugrunnet opphold. Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).
- 8.5.2 Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot forsikringsforetaket, plikter den sikrede: Omgående å gi forsikringsforetaket alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- På egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger forsikringsforetaket finner nødvendig, samt møte ved forhandlinger eller rettergang.
- 8.5.3 Uten forsikringsforetakets samtykke må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

8.6 FORSIKRINGSFORETAKETS PLIKTER VED SKADETILFELLE

- 8.6.1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter forsikringsforetaket å -utrede om erstatningsansvar foreligger.
- forhandle med kravstiller.
  - om nødvendig å prosedere saken for domstolene.
- 8.6.2 Forsikringsforetaket bærer sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides.
- Omkostninger til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt, eller godkjent av forsikringsforetaket, erstattes også.
- Hvis erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.
- Er forsikringsforetaket villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under pkt. 9.
- Forsikringsforetaket har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte. Framsettes krav om erstatning direkte til forsikringsforetaket, skal forsikringsforetaket varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandling av kravet. Forsikringsforetakets innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

9. RETTSHJELP

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000. Dersom det er tre eller flere parter på samme side i en tvist er forsikringssummen utvidet til kr 250 000. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskaper, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskaper.

Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis. En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Der det er flere parter på samme side, skal det sendes en samlet oversikt til selskapet over alle parter og hvor de er forsikret.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, hvis utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
9.1 Hvilke Tvister	<p>når sikrede er part i tvist i egenskap av</p> <ul style="list-style-type: none"> -personlig eier av den forsikrede faste eiendom. -privatperson når forsikringen omfatter innbo og løsøre i hjemmet. <p>Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1, og ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Dersom saken føres for særdomstol, jf. domstoloven § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelpsutgifter.</p> <p>Hvis den forsikrede faste eiendom er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.</p> <p>Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av bolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og tegnet egen forsikring for, erstattes rettshjelpsutgifter dersom nåværende bolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet.</p> <p>Ved tvist mellom sameiere som er sikret under samme forsikring er forsikringssummen kr 100 000 totalt for alle parter i tvisten. Summen fordeles likt mellom sameiere.</p>	<p>Rettshjelpsutgifter for juridiske personer som selskaper, dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelser og lignende dekkes ikke - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.</p> <p>Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.</p> <p>Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom, herunder tvist om fysiske feil og mangler og avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshareleiligheter, ferieklubber og lignende.</p> <p>Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.</p> <p>Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.</p> <p>Tvist som gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling hvis sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.</p> <p>Tvist i saker om personskader ved bilansvar, før det fra motorvognens trafikkforsikringsselskap foreligger skriftlig avslag om å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før saksanlegg.</p> <p>Tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, båt, luftfartøy, registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik. Kano, kajakk og</p>

	OMFATTER	OMFATTER IKKE
		<p>seilbrett anses i denne sammenheng ikke som båt. Hangglider og paraglider uten motor anses i denne sammenheng ikke som luftfartøy.</p> <p>Straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side.</p> <p>Sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkelser), §3-5 (oppreisning) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred).</p> <p>Ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.</p> <p>Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.</p> <p>Retts hjelp dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttrede.</p> <p>Tvist mellom sameiere. Likevel omfattes tvist mellom eiere i ulike eierseksjoner i samme sameie eller andelseiere i samme borettslag.</p> <p>Tvist om det foreligger tvist.</p> <p>Tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.</p> <p>Tvist med Eika som følge av avslag på retts hjelpdekning.</p>
9.2 Hvilke utgifter	<p>Selskapet erstatter nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner</p> <p>Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.</p> <p>Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra selskapet hvis det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra selskapet, går tilkjente saksomkostninger i dommen til fradrag i erstatningen.</p>	<p>Idømte saksomkostninger.</p> <p>Rettsgebyr i ankeinstans.</p> <p>Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.</p> <p>Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.</p>

9.3 Egenandel

Egenandelen er kr 4 000 med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

9.4 SKADEOPPGJØR RETTSHJELP

- 9.4.1 Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpsforsikringen i tvist som omfattes av forsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Hvis advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.
- 9.4.2 Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.
- 9.4.3 Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.
- 9.4.4 Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres. Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

10. YRKESKADEFORSIKRING

Dersom forsikringstaker i egenskap av privatperson kortvarig og tilfeldig er å betrakte som arbeidsgiver i henhold til Lov om yrkesskedeforsikring § 2a, hefter forsikringsforetaket overfor skadelidte som etter lovens § 2b er å betrakte som arbeidstaker. Forsikringstaker plikter likevel å tegne særskilt yrkesskedeforsikring for arbeidshjelp som ikke er tilfeldig og kortvarig når disse etter lovens § 2b er å betrakte som arbeidstakere.

11. SÆRVILKÅR

Bare de særvilkår som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen

P02 BYGG UNDER OPPFØRING

For bolighus (enebolig, tomannsbolig, rekkehus) gjelder forsikringsvilkårene for boligforsikring.

Melding om innflytting må gis til forsikringsforetaket innen første hovedforfall.

Dersom førsterisiko er avtalt vil bygningen bli fullverdiforsikret ved innflytting.

Er innflytting ikke meldt innen første hovedforfall, vil erstatningen være begrenset til førsterisikosummen.

I byggetiden fram til innflytting gjelder følgende endringer i forhold til boligvilkårene:

Er forsikringstaker en leverandør (entreprenør eller byggmester) som skal selge den forsikrede bygning, omfatter forsikringen bare bygning under oppførelse med tilhørende materialer.

Pkt. 8 (ansvarsforsikring) og pkt. 9 (rettshjelp) omfattes ikke for disse.

Er forsikringstaker den som skal bruke den forsikrede bygning etter at bygget er ferdig, gjelder følgende bestemmelser:

1. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

- bygning med tilhørende materialer og brakke/bod/lagerskur som eies av sikrede.
- innbo og løsøre med inntil kr 500 000.

Forsikringen omfatter ikke:

- yrkesløsøre, egne produserte varer og datautstyr.
- motorkjøretøy, registrert tilhenger, campingvogn, båt, påhengsmotor og luftfartøy eller deler og tilbehør til disse.

2. Tyveri er bare omfattet av forsikringen når tyveriet skjer fra bolighus på forsikringsstedet eller rom i bolighus.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000.

3. Boligvilkårets pkt. 8 gjelder ansvar i egenskap av byggherre. Byggherreansvaret omfatter også skade oppstått ved sprengings-, gravings- og pelingsarbeid, ras og jordforskyvning.

SIKKERHETSFORSKRIFT

Dører, vinduer og andre åpninger som gir mulighet for inntrenging i bolighuset, skal være låst eller tilsvarende sikret. Nøkkel som tilhører bolighuset og som beror på forsikringsstedet skal oppbevares under lås.

Følgen av brudd på denne sikkerhetsforskrift er fastsatt i vilkårenes pkt. 5.

P 10 BYGNING PLUSS

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen er utvidet med "Bygning Pluss", gjelder følgende:

Samtlige ansvarsbegrensninger, sikkerhetsforskrifter og unntaksbestemmelser som er nevnt ovenfor eller i hovedvilkåret gjelder også her. Skader ved sopp og råte er unntatt uansett årsak.

Erstatningsberegningene som omhandler skadefastsettelse og aldersfradrag foretas etter vilkårenes pkt. 7.1 -7.7.

OMFATTER	OMFATTER IKKE
<p>1 Påbud fra offentlig myndighet erstattes med ubegrenset sum, se vilkårets pkt. 3.1.1.</p> <p>2 Nødvendige merutgifter til ombygging dersom et medlem av den faste husstand blir rullestolbruker økes til kr 500 000, se vilkårets pkt. 3.1.1.</p> <p>3 Dersom skaden er større enn 75 % av bygningens gjenoppføringskostnad, kan sikrede kreve erstatning som om bygningen var totalskadet – uten at det gjøres fradrag for gjenverdiene. Det er en forutsetning at gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet. Utgifter til rivning, rydding, bortkjøring og deponering av gjenverdier av den skadde bygning, erstattes når forsikringstaker ikke ønsker å benytte disse etter skade.</p> <p>4 Plutselig og uforutsett skade på våtrom. Ved skade på gulv eller vegg i våtrom hvor rør eller vanntett sjikt/membran er eldre enn 30 år, forhøyes egenandelen med kr 6 000 per skade.</p> <p>5 Plutselig og uforutsett følgeskade ved vanninntrenging gjennom utett yttertak. Når bygningens taktekkning er eldre enn 30 år, eller taktekkning er eldre enn 15 år på flatt tak, forhøyes egenandelen med kr 6 000 per skade.</p> <p>6 Plutselig og uforutsett følgeskade ved vanninntrenging gjennom utettheter i yttervegg over terreng.</p> <p>7 Plutselig og uforutsett skade på hageanlegg inklusiv små bygninger, som nevnt i pkt. 3.1.1 inntil kr 300 000.</p> <p>8 Følgeskade av håndverks-/entreprenørfeil erstattes med inntil kr 10 000 000 ved -følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje. Med håndverker/entreprenør menes virksomhet med eget organisasjonsnummer. Forsikringen gjelder i inntil 10 år etter at arbeidet er ferdigstilt, og følgeskaden må ha oppstått og blitt konstatert i forsikringstiden.</p>	<p>Utbedringen av skade på alle sjikt/komponenter fra og med underside av øverste takstol/sperre og oppover.</p> <p>Utbedring av selve utettheten.</p> <p>Skade som skyldes frost og tele, samt skader forvoldt av mus, jordvand, rotter, snegler, insekter o.l. erstattes ikke. Fast trebrygge, brygge/kaianlegg og lignende er unntatt.</p> <p>-Utbedring av årsaken til skaden. -Feil og mangler som var kjent før forsikringen ble opprettet. -Kosmetiske skader som flekker, riper, avskallinger, mindre skjevheter, hakk og merker, samt knirk i gulv. -Skade som inntreffer i reklamasjonstiden, hvis det ikke er reklamert i tide overfor håndverker/entreprenør.</p>

P 11 INNBO PLUSS

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen er utvidet med "Innbo Pluss", gjelder følgende:

Forsikringen dekker andre skader enn nevnt i pkt. 4.

Samtlige ansvarsbegrensninger, sikkerhetsforskrifter og unntaksbestemmelser som er nevnt ovenfor eller i hovedvilkåret gjelder også her. Gjenstander nevnt i boligvilkåret pkt. 3.5 er ikke omfattet.

Erstatningsberegningene som omhandler skadefastsettelse og aldersfradrag foretas etter vilkårenes pkt. 7.7 og 7.8.

OMFATTER	OMFATTER IKKE
<p>1 Flytteforsikring</p> <p>Skader på innbo inntil kr 100 000 som skyldes en plutselig og uforutsett ytre påvirkning under flytting til ny bolig innenfor Norge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Skade ved flytting utført av transport-/flyttebyrå idrettslag, foreninger o.l. - Ripe-, gnisse-, skrapeskader under flytting med mindre kjøretøyet har vært utsatt for sammenstøt eller utforkjøring/velting.
<p>2 Tyveri fra privat uteareal på forsikringsstedet (pkt. 4.6). Erstatningen er utvidet til kr 100 000.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Skade på matvarer. - Skade på penger, smykker eller verdipapirer.
<p>3 Innbo som permanent er lagret på annet fast lagersted i Norden enn angitt er omfattet med inntil 10 % av valgte innbosum maks kr 50 000.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Skade som følge av kondens/kondensvann. - Skade som skyldes frost, fukt, sopp, råte, bakterier, heksesot eller insekter.
<p>4 Tyveri av sykkel, sykkeltilhenger og små elektriske kjøretøy utenfor forsikringsstedet (pkt. 4.5). Erstatningen er utvidet til kr 40 000 per enhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ting som er forlagt, gjenglemte, mistet o.l. - Skade forårsaket av kjæledyr. - Skade på kjæledyr.
<p>5 Uhellforsikring</p> <p>Andre skader på eiendeler utover innledningen og punktene over, som skyldes en plutselig og uforutsett ytre hendelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Skade på hobbyveksthus. - Skade som følge av virusangrep på pc. - Skade på innsjekket bagasje.
<p>-I bygning på forsikringsstedet inntil kr 100 000</p> <p>-Resten av verden inntil kr 30 000</p> <p>Egenandel kr 2 000.</p>	<p>I tillegg gjelder ikke fysisk skade på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fritidsbåt, samt tilbehør til denne. - Motorkjøretøy, samt tilbehør, tilhengere eller campingvogn. - Fjernstyrte biler under bruk. - Luftfartøy, herunder drone. - Sykkel/elsykkel under ritt/løp/konkurrans. - Utstyr for ski-, vann- og luftsport under bruk.
<p>6 Nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet etter en erstatningsmessig bygningsskade erstattes med ubegrenset sum, se vilkårets pkt. 3.5.</p>	<p>Pkt. 5. Uhellforsikringen i resten av verden omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyveri. - Forsendelser per post.

P 20 RÅTE- OG SKADEDYRFORSIKRING

Forsikringsvilkår av januar 2023

I tillegg til disse vilkårene gjelder også

- Bestemmelsene i forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særbestemmelser gitt av forsikringsforetaket.
- Generelle Vilkår
- Lov av 16. juni 1989, nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).
- Forskrift om skadedyrbekjempelse

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er angitt i forsikringsbeviset, forsikringstaker.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

3. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter hovedbygning med boenhet jf. pkt. 2 og fullverdiforsikrede sidebygninger uten boenhet som er registrert med bolig- eller fritidsformål hos kartverket. Varig innredning og utstyr som er fastmontert i bygningen er omfattet. Bygninger eller deler av bygninger som brukes til nærings- eller landbruksformål er ikke omfattet.

4. Forsikringen dekker

4.1 Nedbrytning forårsaket av råtesopper og skade forårsaket av skadedyr.

4.2 Bekjempelse av skadeinsekter samt innvendig bekjempelse av mus og rotter etter påvist aktivitet.

Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Forsikringsforetaket avgjør hvilken metode som skal benyttes for å oppnå en reduksjon eller utryddelse.

4.2.1 Forsikringsforetaket avgjør om avdekning eller tilkomstarbeider er nødvendig for bekjempelsen.

5. Forsikringen dekker ikke

5.1 Råteskade på dører, vinduer og lekter på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk.

5.2 Blåved, muggsopp eller andre forhold som bare er skjemmende for bygningens utseende.

5.3 Bekjempelse av skadeinsekter og innvendig bekjempelse av mus og rotter, se punkt 4.2, når aktiviteten har startet før avtalen begynte å løpe og heller ikke bekjempelse av aktivitet etter at avtalen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden. Likevel dekkes bekjempelse av aktivitet oppdaget etter avtalestart dersom gjeldende bygningsforsikring ved aktivitetens start hadde dekket bekjempelsen.

Den del av skade på bygning som utviklet seg før avtalen begynte å løpe, og heller ikke skadeutvikling etter at forsikringen har opphørt.

5.4 Kostnader til kontroll, vedlikehold, forbedringer og behandling av forebyggende karakter, herunder tetting av bygningen mot skadedyr.

5.5 Innbo og løsøre.

- 5.6 Skade på bygningens isolasjon når det ikke kan påvises svekket isolasjonsevne.
- 5.7 Fjerning av døde skadedyr, eller deres etterlatenskaper når det ikke er konstatert lukt- eller bygningsskader, og heller ikke preparater brukt til bekjempelse.
- 5.8 Skade som skyldes kjæledyr eller husdyr i landbruket.
- 5.9 Følgeskader eller indirekte tap, som fraflytting, tapte leieinntekter, skade på person eller løssøre, brann- eller vannskade grunnet skadedyr, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.
- 5.10 Ekstrakostnader til transport og reisetid ved inspeksjon og bekjempelse for fritidshus, når det ikke er mulig å nå forsikringsstedet med bil.
- 5.11 Brann- eller vannskade forårsaket av dyr.
- 5.12 Utvendig vann-, drens- og avløpsledning og heller ikke bunnledning og øvrige ledninger under gulv mot grunn.

6. Skadeoppgjør

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder:

6.1 Skademelding

Skade skal meldes til Norsk Hussopp Forsikring uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt Norsk Hussopp Forsikring innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL § 8-5.

6.2 Alternative oppgjørsformer

Skaden kan erstattes på følgende måte:

- Kontantoppgjør
- Reparasjon
- Gjenoppføring
- Bekjempelsestiltak

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det forsikringsforetaket måtte betale for reparasjon eller gjenoppføring.

Forsikringsforetaket kan avgjøre hvilken oppgjørsform, leverandør, reparatør som skal benyttes.

Egeninnsats som avtales med skadebehandler honoreres med kr 250 per time.

Se også bestemmelsen om skjønn i punkt 6.8.

6.3 Skade- og verdiansettelse

Skade på bygning settes til kostnadene ved reparasjon til samme – eller i det vesentlige samme – stand som før skaden inntraff, beregnet etter kostnadene på skadedagen.

Skaden kan ikke settes høyere enn gjenoppføringskostnaden på tilsvarende ny bygning, fratrukket gjenverdier etter at skaden inntraff, regnet etter samme regel.

6.3.1 Tapt husleieinntekt

Tap ved nedgang i husleieinntekt og/eller tap ved at forsikret bygning er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade, regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller

normalt kunne ha skjedd. For fritidsbolig er erstatningen begrenset til 25 000kr.
Nødvendig flytting- og lagringsutgifter av innbo og løsøre ved erstatningsmessig skade omfattes av dekningen.

For utleide rom beregnes avbruddstapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen. Erstatningen utbetales etter hvert som inntekten ville påløpt.

6.3.2 Erstatningsregler for tilbehør til bygning

For ting nevnt i dette punktet gjøres det prosentvis fradrag for alder som beskrevet i tabellen.

Tilbehør	Fradragsfrie år	Fradrag per påbegynte år, maks 80%
Innbygde elektriske husholdningsmaskiner/-apparater	5 år	10 %
Berg- og jordvarmepumpe, luft til væske og luft til luft	5 år	10 %
Varmtvannsbeholdere, vannpumper og lignende	5 år	10 %
Varmekabler og annen innretning for oppvarming og kjøling	10 år	10 %
Badeinnretning som boblebad ol.	5 år	10 %

Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningen. Ved skade på elektrisk utstyr eller installasjoner gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader.

6.4 Kostnader som er unntatt er:

- 6.4.1 Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk.
- 6.4.2 Kostnader sikrede pådrar seg for å påvise skade, og deltakelse ved befaringer.
- 6.4.3 Bekjempelse eller reparasjon uten på forhånd å ha innhentet samtykke fra Norsk Hussopp Forsikring.

6.5 Prisstigning

Prisstigning erstattes for den tid det normalt vil ta å reparere skaden eller gjenoppføre bygningen, begrenset til 24 måneder. Prisstigningen beregnes i forhold til prisenivået på skadedagen og den gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks.

6.6 Erstatningsoppgjør

Erstatningen beregnes etter reglene i punkt 6.3.

MVA erstattes bare dersom kostnaden er pådratt og sikrede fremlegger dokumentasjon på det.

6.7 Forsikringsforetakets renteplikt

Sikrede har i tillegg krav på renter av erstatningen i samsvar med reglene i FAL § 8-4.

6.8 Skjønn

Fastsettelse av skadebeløp og gjenoppføringskostnad avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller forsikringsforetaket krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår, punkt 2, får i så fall anvendelse.

7. Egenandel

For hvert skadetilfelle er det en egenandel på kr 2.000 pr. boenhet hvis ikke annen egenandel fremgår av forsikringsbeviset.

8. Identifikasjon

Sikrede kan tape sin rett til erstatning som følge av handlinger eller unnlatelser fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, jf. FAL § 4-11.

9. Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler fastsatt for å forebygge eller begrense skade. Dersom sikrede har forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller unnlatt å påse at de overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. FAL § 4-8.

9.1 Sikrede har en plikt til å etterse og vedlikeholde forsikret eiendom. Rehabilitering og utskifting av bygningsdeler eller tekniske installasjoner forutsettes gjort iht. produsentens vedlikeholdsplan og produktets forventede levetid.

9.2 Sikrede plikter å utbedre feil ved utvendig tak og vegger. Manglende eller skadde takstein/plater/tekking, løse beslag, råteskader på ytterkledning, åpninger i yttervegg, synlige lekkasjer, feil og mangler skal utbedres umiddelbart for å forebygge skader.

9.3 Sikrede plikter å følge de pålegg forsikringsforetaket gir om vedlikehold og utbedring av mangler. Arbeider skal utføres uten ugrunnet opphold i henhold til offentlige forskrifter, og ved hjelp av kvalifiserte fagfolk.

9.4 Ombygging eller byggutvidelse skal være meldt til og godkjent av offentlig myndighet i henhold til plan- og bygningsloven, eller annen relevant instans dersom bygning er utenfor Norge. Arbeidene skal utføres i henhold til godkjente tegninger og materialbeskrivelser og med ansvarshavende som tilfredsstiller de krav til kompetanse som er stilt i godkjenningen. Reparasjon og ny installasjon av VVS-anlegg skal alltid utføres av godkjent/sertifisert håndverker.

10. Andre bestemmelser om forsikringsavtalen

Forhold i forsikringstiden.

10.1 Forsikringsforetaket har til enhver tid rett til å besiktige forsikret bygning. Besiktigelsen skjer uten kostnad for sikrede. Besiktigelsesrapporten er til forsikringsforetakets eget bruk. Den er ikke å anse som noen garanti for at det ikke finnes mangler eller skader.

10.2 Forsikringsforetaket kan etter utført besiktigelse la være å fornye forsikringen ved første forfall. Dette med bakgrunn i at bygningen risikomessig ikke egner seg for forsikring.

10.3 Sikrede plikter å legge forholdene til rette eller etterkomme instruksjoner slik at takstmann eller skadedyrbekjemper får utført inspeksjon eller bekjempelse i forsikret bygning på en effektiv måte innenfor ordinær arbeidstid.

P30 ID-TYVERISIKRING

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen omfatter innbo er Identitetstyveri inkludert. Med identitetstyveri menes situasjoner der en tredjemann, uten sikredes samtykke, benytter seg av sikredes identitet/identifikasjonsbevis med den hensikt å begå økonomisk svindel eller annen kriminell handling – jfr. straffelovens § 202.

Enhver handling, eller flere gjentatte sammenhengende handlinger, som oppstår som følge av et identitetstyveri, er å betrakte som én hendelse (ett forsikringstilfelle).

Forsikringen gjelder for de som er nevnt i hovedvilkårets pkt.1

Forsikringen gjelder for identitetstyveri som er oppstått og dokumentert i forsikringstiden.

Forsikringen omfatter

Hjelp

-Telefonassistanse fra forsikringsforetaket, i den hensikt å begrense skadeomfanget/forebygge økonomisk tap som følge av hendelsen.

-Hjelp til å fastslå om økonomiske uregelmessigheter har funnet sted og omfang av disse. Sammen med sikrede, bestemme og iverksette tiltak for å forhindre ytterligere misbruk og bidra til at tap blir erstattet, herunder anmodninger om kontoutdrag, stille spørsmål ved og anmelde uregelmessigheter på kontoutdrag, avvise urettmessige pengekrav.

-Bidra til å fjerne urettmessige anmerkninger i nasjonale kredittvurderingsbaser.

Konflikter og rettssaker

-Forsikringen gir tilgang til advokat og juridisk bistand inntil 1 000 000 kroner ved tvister mot angivelige kreditorer, der det foreligger et tilfelle av Identitetstyveri i henhold til definisjonen over.

-Forsikringen dekker både egne og idømte saksomkostninger.

Sikredes plikter

- Melde fra så snart et identitetstyveri er oppdaget.
- Fremskaffe opplysninger og dokumenter om forhold som har betydning for saken.
- Underrette kortutstedere, banker og andre det er relevant å underrette om et identitetstyveri.
- Anmelde forholdet til politiet.
- Utstede fullmakt til forsikringsforetaket dersom sikrede ønsker at forsikringsforetaket skal kontakte kreditorer eller andre på sikredes vegne.

Skade som ikke erstattes

Identitetstyveri knyttet til sikredes yrke eller næringsvirksomhet.

Identitetstyveri som oppstår som følge av sikredes eller sikredes nærmeste families straffbare eller grovt uaktsomme handlinger.

Økonomisk tap som følge av identitetstyveri.